

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

Факультет музичного мистецтва
Кафедра теорії та історії музики

СОЛЬФЕДЖІО

Програма та навчально-методичні матеріали
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 025 «Музичне мистецтво»
ОП «Народний спів», «Академічний спів», «Естрадний спів»

Харків, 2023

УДК 781.2(072)

С 60

Друкується за рішенням науково-методичної ради ХДАК
(протокол № 11 від 17 травня 2023 року)

Рецензенти:

Коновалова І.Ю., доктор мистецтвознавства, доцент, зав. кафедри теорії та історії музики Харківської державної академії культури

Бреславець Г.М., кандидат мистецтвознавства, ст. викладач кафедри естрадного та народного співу Харківської державної академії культури

Укладач:

В.О. Мовчан, кандидат мистецтвознавства, ст. викладач кафедри теорії та історії музики

С 60 Сольфеджіо : програма та навчально-методичні матеріали для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 025 «Музичне мистецтво», ОП «Народний спів», «Академічний спів», «Естрадний спів» / М-во культури та інформ. політики України, Харків. держ. акад. культури, Ф-т музичного мистецтва, Каф. теорії та історії музики ; [уклад. В. О. Мовчан]. — Харків : ХДАК, 2023. — 20 с.

Зміст курсу розкриває теоретичні і практичні засади музичної діяльності фахівців-вокалістів різних напрямів, інтонаційні та метроритмічні вимоги до виконання та ін.

Для здобувачів спеціальності 025 «Музичне мистецтво», слухачів системи підвищення кваліфікації та післядипломної освіти.

УДК 781.2(072)

© Харківська державна академія культури, 2023 р.

© Мовчан В. О., 2023 р.

I Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна / освітньо-наукова програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	
Кількість кредитів 27	Галузь знань 02 Культура і мистецтво	Обов'язкова	
	Спеціальність 025 Музичне мистецтво		
Індивідуальне науково-дослідне завдання	Освітньо-професійні програми: «Народний спів» «Академічний спів», «Естрадний спів»	Рік підготовки:	
		1, 2,3	
Загальна кількість годин - 810		Семестр	
		1-6	
Тижневих годин для денної форми навчання: 1 семестр: аудиторних – 4, самостійної роботи студента – 8; 2 семестр: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4. 3 семестр: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4; 4 семестр: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 8; 5, 6 семестри - аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4.	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	Лекції	
		-	-
		Практичні	
		270 год.	-
		Самостійна робота	
		540 год.	-
		Індивідуальні завдання: -	
		Вид контролю: 1 семестр - залік 2, 3, 6 семестри - екзамен	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: 1 семестр – аудиторних – 4, самостійної роботи студента – 8;
2 семестр – аудиторних – 2, самостійної роботи студента – 4.
3 семестр – аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4;
4 семестр – аудиторних – 4, самостійної роботи студента – 8;

5, 6 семестр - аудиторних – 2, самостійної роботи студента – 4.

II. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни — систематичне, цілеспрямоване та послідовне формування у здобувачів системи загальних і спеціальних (фахових) компетентностей та удосконалення практичних навичок, необхідних для здійснення творчо-виконавської та музично-педагогічної діяльності у сфері вокального мистецтва, чому сприяє концентрація уваги на виконанні, фіксації та аналізі різножанрових прикладів народнопісенної музики та фрагментів вокальних взірців і цілісних вокальних творів композиторів різних епох та стилів.

Курс «Сольфеджіо» спрямований на інтонаційне засвоєння специфіки музичної мови (ладових зворотів, гармонічних сполучень та метро-ритмічних особливостей) й провідних інтонаційно-стильових закономірностей національної та світової музики різних історичних епох: Відродження, бароко, класицизму, романтизму, ХХ – ХХІ ст.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Сольфеджіо» є явища музичного мистецтва, засвоєні у виконавсько-інтонаційному і аудіальному аспектах, зокрема: мажоро-мінорна ладова система в інтонаційних та структурних проявах, ладоутворення народнопісенної творчості; ладогармонічні комплекси сучасної музики; авторські тональні системи ХХ ст., різновиди метроритмічної та фактурної організації.

Завданнями курсу є:

- розвиток професійних музичних здібностей: музичного інтелекту, активного слуху, музичної пам'яті та логіки музичного мислення;
- удосконалення навичок виразного і чистого інтонування елементів музичної мови, що знаходять своє віддзеркалення в музичних творах різних жанрів і стилів;

- засвоєння і опанування методами аудіально-аналітичного узагальнення складних інтонаційно-ладових, структурних, фактурних та метроритмічних закономірностей сучасної музики;
- удосконалення навичок співу з листа та запису музичного тексту з метою використання у подальшій професійній виконавсько-педагогічній практиці.

Передумови для вивчення навчальної дисципліни. Курс «Сольфеджіо» є щільно пов'язаним із фаховими дисциплінами музично-теоретичного та музично-історичного циклів, зокрема: теорією музики, гармонією, поліфонією, аналізом музичних творів музичною естетикою, музичною психологією, історією світової та української музики тощо. Основною спрямованістю курсу «Сольфеджіо» для підготовки бакалаврів зі спеціальності «музичне мистецтво» є подальший розвиток і музичного професіоналізму, удосконалення музичного слуху, музичної пам'яті, точної і виразної музичної інтонації. У своїй основі курс з пов'язаним насамперед зі співом, тому потребує розвитку навичок вокального інтонування. Через те у даному курсі особливу увагу приділяють специфіці вокального артикулювання елементів музичної мови, окремих послідовностей і зразків художньої творчості з метою їх поглиблення інтонаційного сприйняття.

Під час вивчення навчальної дисципліни «Сольфеджіо» у ЗВО студенти удосконалюють набуті раніше знання й практичні навички інтонування, слухового аналізу, фіксації музичних явищ (у формі диктанту тощо) та отримують уявлення й практично засвоюють елементи музичної мови, стильові явища на матеріалі музичної творчості різних стильових пластів, презентованої у вокально-інтонаційних вправах й слухових прикладах.

У межах реалізації компетентнісного підходу до підготовки фахівців навчальна дисципліна має забезпечити формування у студентів вмінь та здатностей, пов'язаних із цілісним розумінням специфіки сучасної музики.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 810 годин / 27 кредитів ECTS.

1. Відповідно до освітньо-професійної програми навчальна дисципліна формує наступні компетентності та результати навчання:

Компетентності:

Загальні компетентності	ЗК1 Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.
	ЗК2 Знання та розуміння предметної області та розуміння музично-професійної діяльності.
	ЗК3 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу на основі логічних аргументів та перевірених фактів.
	ЗК4 Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
	ЗК5 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
	ЗК6 Навички міжособистісної взаємодії у творчому колективі.
	ЗК7 Здатність бути критичним та самокритичним на основі самоаналізу та самоорганізації.
	ЗК8 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
	ЗК9 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
	ЗК11 Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
	ЗК12 Здатність працювати автономно.
	ЗК14 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
	ЗК15 Здатність генерувати нові ідеї (креативність), обґрунтовувати власні творчі й педагогічні рішення та спроможність планувати і здійснювати їх на практиці.
	ЗК17 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області
ЗК18 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, осмислювати власний	

	досвід та передавати його іншим у процесі викладання.
	ЗК19 Здатність до шановливого й дбайливого ставлення до історичної спадщини світової та української культури, цінностей і традицій.
	ЗК20 Здатність до розв'язання проблем, набуття гнучкого та креативного способу мислення, яке дає можливість осмислити та вирішити проблеми і задачі, які стоять перед фахівцями з музичного мистецтва в умовах сучасних творчо-мистецьких реалій
Фахові компетентності	ФК3 Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва, особливості історико-культурного і художнього контексту його розвитку.
	ФК4 Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва, міждисциплінарні зв'язки між музичними та історичними подіями у світовій та українській культурі, досягненнями у мистецтві і літературі.
	ФК5 Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.
	ФК6 Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.
	ФК7 Здатність володіти науково-аналітичним апаратом, використовувати професійну термінологію державною мовою, знання в професійній виконавській та педагогічній діяльності.
	ФК10 Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій, музикознавчої, музично-педагогічної, методичної літератури та вокального репертуару.
	ФК11 Здатність оперувати професійною термінологією.
	ФК14 Здатність демонструвати базові навички ділових комунікацій.
	ФК18 Здатність свідомо поєднувати інновації

	з усталеними вітчизняними і світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.
	ФК22 Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків, інтегрувати знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій, історичних та культурологічних процесів розвитку музичного мистецтва в музикознавчій, виконавській, педагогічній діяльності.
	ФК24 Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.
	ФК27 Здатність креативно мислити відповідно до нових викликів, генерувати ідеї, бути рішучими у провадженні передового досвіду у музичному навчанні.

Програмні результати навчання

Програмні результати навчання	ПРН4 Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту
	ПРН6 Демонструвати спроможність до досягнення історико-теоретичних проблем в галузі музичного мистецтва та виконання самостійної роботи відповідно до вимог, готовність дискутувати і аргументувати власну позицію
	ПРН8 Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій
	ПРН12 Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом
	ПРН15 Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва
	ПРН17 Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох

Основний засіб діагностики успішності навчання — іспит.

Оцінювання знань здійснюється за 100 бальною рейтинговою шкалою. Основним критерієм успішності вивчення здобувачем освіти навчальної дисципліни є отримання ним не менш як 60 балів зі 100 за сукупністю усіх видів робіт: складання підсумкового іспиту, участь у практичних заняттях, виконання завдань для самостійної роботи.

III. Критерії оцінювання результатів навчання:

A (відмінно) 90 – 100 балів

- 1) високий рівень набутих теоретичних знань і практичних умінь в межах обсягу тематичного матеріалу курсу;
- 2) досконале володіння усіма формами роботи у курсі сольфеджіо (музичний диктант, слуховий аналіз, сольфеджування тощо), що пов'язані з розвитком музичної пам'яті, музичного слуху, досконалої вокальної інтонації;
- 3) вільне використання набутих навичок аудіального визначення та аналізу інтонаційно-ладових і гармонічних явищ, сольного і колективного вокального інтонування, ансамблевого співу, письмової фіксації зразків;
- 4) здатність творчого вирішення художньо-практичних завдань у професійній виконавській та педагогічній діяльності на основі комплексу отриманих фахових компетентностей і активного розвитку професійних здібностей (музичного інтелекту, музичної пам'яті)
- 5) володіння професійними прийомами цілеспрямованого аудіального аналізу елементів музичної мови для характеристики цілісних жанрово-стильових явищ музичного мистецтва;
- 6) використання творчих форм (створення підголосків, вокальних імпровізацій, інструментального акомпанементу тощо)

B (добре) 82 – 89 бал

- 1) достатньо високий рівень теоретичних знань змістовного обсягу дисципліни та практичне застосуванн умінь без суттєвих помилок (з можливими незначними недоліками);
- 2) практично безпомилкове виконання письмових завдань:
 - написання музичного диктанту (з 1-2 незначними помилкам), письмової контрольної роботи;
 - усне визначення-аудіювання послідовностей і модуляцій у тісному і широкому розташуванні, окремих ладогармонічних лексем, зворотів;

- виразне і чисте вокальне інтонування (сольне і ансамблеве) прикладів а саррелла і з супроводом з 1-2 несуттєвими недоліками, вміння виконувати багатоголосні вправи «за горизонталю» і «вертикалю»;

3) вміння органічно включати можливості інтонаційного аналізу, вокальної імпровізації, чистого інтонування у професійній виконавській діяльності;

4) часткове застосування творчих форм за вибором

С (добре) 74 – 81 бал

Добрий рівень знань (умінь) базової термінології, теоретичних положень курсу та їх практичного засвоєння у формах роботи з сольфеджіо з незначною кількістю (2-3) припустимих помилок у фіксованих прикладах музичного диктанту, під час слухового аналізу, сольфеджування прикладів напам'ять, співу багатоголосних зразків з інструментом.

Д (задовільно) 64 – 73 бал

Задовільний рівень знань та умінь з допущенням помилок у процесі фіксації музичного диктанту (у повному обсязі), під час слухового опиту, інтонування окремих елементів і сольфеджування, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності

Е (задовільно) 60 – 63 бал

Мінімально допустимий рівень знань, що передбачає володіння базовими вимогами програми, основними формами роботи в курсі з припущенням під час фіксації тексту музичного диктанту декількох помилок (4), виконання вокально-інтонаційних та слухових вправ з декількома неточностями

FX (незадовільно, з можливістю повторного складання) 35 – 59 бал

Незадовільний рівень знань (понад 5 помилок у основних формах письмових і усних завдань, нечітке знання термінології, відповідних вимогам програми, недосконалість при виконанні інтонаційних вправ) з можливістю повторного перескладання за умов належного самостійного доопрацювання і вивчення матеріалу.

F (незадовільно, з обов'язковим повторним вивченням дисципліни) 1 – 34 бал

Низький рівень знань та практичних умінь, відсутність базових навичок (фіксації слухових музичних вправ, диктанту, сольфеджування тощо), необхідних для здійснення подальшої фахової освіти, що вимагає повторного вивчення дисципліни.

IV. Зміст і структура дисципліни

Навчальна дисципліна «Сольфеджіо» складається з 4-х розділів, які містять 19 тем.

Зміст дисципліни

Розділ 1.

«Ладова система європейського музичного мислення: модальні і тональні звукоряди. Акордика терцієвої будови»

Тема 1. Гармонічні та діатонічні лади.

Тема 2. Інтервальні структури

Тема 3. Акорди терцієвої структури. Діатоніка. Септакорди. Нонакорди.

Поліакордика. Акорди з побічними тонами (VII7 з квартою, V7 із секстою)

Розділ 2.

«Форми ускладнення мажоро-мінорної діатоніки. Ладова та хроматична альтерація»

Тема 4. Хроматична та ладова альтерація. Хроматичні інтервали

Тема 5. Альтерація акордів субдомінантової групи

Тема 6 Акордовий комплекс подвійної домінанти (DD7 і DDVII7)

Тема 7 Альтерація акордів групи домінанти

Тема 8. Хроматична система. Відхилення.

Тема 9. Метроритмічні труднощі у мелодичному хроматизмі

Розділ 3 «Модуляція»

Тема 10 Функціональна модуляція в тональності I ступеню спорідненості

Тема 11 Модуляція у тональності II ступеню спорідненості

Тема 12. Модуляція у тональності III ступеню спорідненості

Тема 13. Модуляція у віддалені тональності. Енгармонійна модуляція.

Еліпсис

Розділ 4
«Складноладова мелодика сучасної музики»

Тема 14 Ладотональні системи XX ст. Політональність та поліладовість

Тема 15 Структурні та виражальні можливості акордики XX ст.
Моноінтервальні та поліінтервальні структури

Тема 16. Ритмоінтонаційна специфіка естрадної та джазової музики.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	денна форма		
	усього	у тому числі	
		Практичні заняття	Самостійна робота
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
Тема 1. Гармонічні та діатонічні лади.	42	14	28
Тема 2. Інтервальні структури	42	14	28
Тема 3. Акорди терцієвої структури. Діатоніка. Септакорди. Нонакорди. Поліакордика. Акорди з побічними тонами (VII7 з квартою, V7 із секстою)	42	14	28
Разом за тематичим розділом 1	126	42	84
Тема 4. Хроматична та ладова альтерація. Хроматичні інтервали	42	14	28
Тема 5. Альтерація акордів субдомінантової групи	42	14	28
Тема 6 Акордовий комплекс подвійної домінанти (DD7 і DDVII7)	42	14	28
Тема 7 Альтерація акордів групи домінанти	42	14	28
Тема 8. Хроматична система. Відхилення	42	14	28

Тема 9. Метроритмічні труднощі у мелодичному хроматизмі	42	14	28
Разом за тематичим розділом 2	252	84	168
Тема 10 Функціональна модуляція в тональності I ступеню спорідненості	42	14	28
Тема 11 Модуляція у тональності II ступеню спорідненості	42	14	28
Тема 12. Модуляція у тональності III ступеню спорідненості	42	14	28
Тема 13. Модуляція у віддалені тональності. Енгармонійна модуляція. Еліпсис	42	14	28
Разом за тематичим розділом 3	168	56	112
Тема 14 Ладотональні системи XX ст. Політональність та поліладовість	87	29	58
Тема 15 Структурні та виражальні можливості акордики XX ст. Моноінтервальні та поліінтервальні структури	87	29	58
Тема 16. Ритмоінтонаційна специфіка естрадної та джазової музики	90	30	60
Разом за тематичим розділом 4	264	88	176
Усього годин	810	270	540

V. Теми практичних занять та самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин с/р
1.	Гармонічні та діатонічні лади.	28
2.	Інтервальні структури	28
3	Акорди терцієвої структури. Діатоніка. Септакорди. Нонакорди. Поліакордика. Акорди з побічними тонами (VII7 з квартою, V7 із секстою)	28

4	Хроматична та ладова альтерація. Хроматичні інтервали	28
5	Альтерація акордів субдомінантової групи	28
6	Акордовий комплекс подвійної домінанти (DD7 і DDVII7)	28
7	Альтерація акордів групи домінанти	28
8	Хроматична система. Відхилення	28
9	Метроритмічні труднощі у мелодичному хроматизмі	28
10	Функціональна модуляція в тональності I ступеню спорідненості	28
11	Модуляція у тональності II ступеню спорідненості	28
12	Модуляція у тональності III ступеню спорідненості	28
13	Модуляція у віддалені тональності. Енгармонійна модуляція. Еліпсис	28
14	Ладотональні системи XX ст. Політональність та поліладовість	58
15	Структурні та виражальні можливості акордики XX ст. Моноінтервальні та поліінтервальні структури	58
16.	Ритмоінтонаційна специфіка естрадної та джазової музики	60
	Разом	540

VI Методи навчання

Пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, практичні заняття (письмові, усні, вокальні вправи, гра вправ на фортепіано), робота в малих групах, самостійна робота, робота з Інтернет-ресурсами.

VII. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ

VIII. Форми та методи контролю

Поточний контроль – проводиться кожного заняття шляхом усного опитування, перевірки виконання письмових вправ, гри гармонічних явищ на фортепіано, написання диктанту, слухового аналізу, виконання одноголосних та двоголосних музичних прикладів з листа та напам'ять, побудова акордових послідовностей у тісному розташуванні.

Періодичний – контрольна робота після завершення тематичного розділу, усне та письмове опитування, перевірка виконання завдань, виконання яких передбачає гру гармонійних явищ на фортепіано, оцінка якості виконання самостійної роботи, урахування творчої складової у роботі здобувачів.

Самостійна робота – перевірка виконання письмових завдань (побудова акордових послідовностей у тісному розташуванні), спів вивчених напам'ять музичних прикладів та гра на фортепіано мелодій з акомпанементом

Підсумковий контроль – іспит – відбувається на основі усного опитування здобувачів за тематикою практичних занять, виконання залікової письмової роботи (диктант, слуховий аналіз), вокального виконання вправ з урахуванням творчої складової у роботі студентів

Відпрацювання пропущених занять – перевірка виконання письмових завдань, запланованих на практичному занятті, усне опитування

Перезарахування результатів вивчення навчальної дисципліни – на підставі моніторингу знань теоретичного матеріалу та володіння практичними вміннями та навичками контрольних робіт після завершення тематичного розділу, а також проведення комплексних контрольних робіт.

2. Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Поточна успішність				Сам. робота	Іспит	Усього
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4...			
<i>2 бал</i>	<i>2 бал</i>	<i>2 бал</i>	<i>2 бал</i>	28	40	100
Т 5	Т 6	Т 7	Т 8			
<i>2 бал</i>	<i>2 бал</i>	<i>2 бал</i>	<i>2 бал</i>			
Т 9	Т 10	Т 11	Т 12			
<i>2 бал</i>	<i>2 бал</i>	<i>2 бал</i>	<i>2 бал</i>			
Т 13	Т 14	Т 15	Т 16			
<i>2 бал</i>	<i>2 бал</i>	<i>2 бал</i>	<i>2 бал</i>			

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Х. Методичне забезпечення

НМК дисципліни в гул-класі, навчальні посібники, нормативні документи, інтернет-ресурси.

Список рекомендованої літератури

Основні джерела

1. Аєрова Ф. Ладова альтерація: учб. посіб. для студентів музикознавчих факультетів консерваторій 190 с.
2. Барська З. Гармонічне сольфеджіо. На основі української музики. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2017. 80 с.
3. Євпак Є. Хорові розпівки : посібник. Київ, 1978. 63 с.
4. Мілка Є.Г, Шевченко М.К. Гармонічне сольфеджіо : учб. посіб. для музичних училищ та консерваторій. К., 1978. 135 с.
5. Павлюченко С. Етюди для співу : посібник. К. 1974. 43 с.

Додаткові джерела

6. Калашнік П. Музичні диктанти : посібник. Харків, 1984. 46 с.

Інформаційні ресурси

Повнотекстові електронні бібліотеки

1. Бібліотека ХДАК <http://lib-hdak.in.ua/>
2. [Харківська міська спеціалізована музично-театральна бібліотека ім. К.С. Станіславського http://biblioteka-stanislavskogo.edu.kh.ua/uk/](http://biblioteka-stanislavskogo.edu.kh.ua/uk/)
3. [Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка http://korolenko.kharkov.com/](http://korolenko.kharkov.com/)

Навчальне видання

СОЛЬФЕДЖІО

Програма та навчально-методичні матеріали
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
зі спеціальності 025 «Музичне мистецтво»
ОП «Народний спів», «Академічний спів», «Естрадний спів»

Укладач:

В.О. Мовчан, кандидат мистецтвознавства, ст. викладач

Комп'ютерний набір В.О. Мовчан

Комп'ютерна верстка І. Колесник

Друкується в авторській редакції

План 2023

Підписано до друку _____ 2023 р. Формат 60x84/16
Гарнітура «Times». Папір для мн. ап. Друк ризограф
Ум. друк. арк. _____ Тираж 100. Зам № _____

ХДАК, 61057, Харків -57, Бурсацький узвіз, 4
Надруковано в лаб. множ. техніки ХДАК